

Handläggare
Tove Heder
Telefon: 08-50814367**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-10-23

Remiss av motion om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2025/654

Förvaltningens förslag till beslut

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion till stadsdelsförvaltningen om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI. I motionen framgår att en åtgärdsplan behövs för att öka genomströmningen och stärka kvaliteten i SFI, därför föreslås att staden ska ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI.

Utifrån den kartläggning som skolverket gjort av studieavbrott från SFI, de intentioner som framgår av stadens budget och lokala erfarenheter ser förvaltningen inga hinder för att en åtgärdsplan tas fram inom staden för att minska avhopp från SFI. Förvaltningen betonar emellertid vikten av att ta tillvara lokala erfarenheter och planera för samverkan vid framtagandet av en åtgärdsplan.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

Remiss från kommunstyrelsen inkom till stadsdelsförvaltningen den 23 maj 2025 med begäran om att nämnden yttrar sig om en motion om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI.

Motionen är skriven av Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L). Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Almega Stockholm och Företagarna.

Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 28 oktober 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L) om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI. Motionärerna framhåller att det förekommer att elever avbryter sina studier innan utbildningen är avslutad. Detta bedöms kunna leda till att färre nyanlända når tillräckliga språkkunskaper för att etablera sig på arbetsmarknaden eller gå vidare till högre studier.

Motionärerna menar att en åtgärdsplan behövs för att öka genomströmningen och stärka kvalitén i SFI. Planen bör bland annat identifiera de vanligaste orsakerna till avhopp och innehålla insatser för att ge elever bättre stöd genom vägledning och motivationshöjande åtgärder. I motionen lyfts språket fram som en nyckel till integration och egenförsörjning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning individ och familj i samverkan med Avdelning förebyggande och främjande.

Förvaltningens synpunkter och förslag

SFI upphörde som egen skolform 2016 och blev då inkluderad i skolformen Komvux. Hemkommunen ansvarar för att varje elev har en individuell studieplan utifrån sina förutsättningar. Syftet är att eleven ska påbörja sina studier inom den studieväg som bäst motsvarar elevens individuella förutsättningar, såsom utbildningsbakgrund och studievana. Kommunens samverkan med Arbetsförmedlingen är en del i uppdraget för att elever ska kunna öva på det svenska språket i arbetslivet och kombinera SFI med andra aktiviteter som arbetslivsorientering, praktik, validering eller förvärvsarbete. Arbetsförmedlingen är ansvarig för att samordna etableringsinsatser och för att pröva frågor om anvisning till etableringsprogrammet.

Skolverket har på uppdrag av regeringen genomfört en kartläggning och analys av orsaker till avbrott av SFI-studier. I uppdraget ingick att föreslå stödinsatser för att förbättra hanteringen av studieavbrott. Resultatet har presenterats i rapporten *Studieavbrott och genomströmning i sfi* (rapport 2024:3). I rapporten framkommer att 46 procent av kursdeltagarna avbröt sina studier under 2022. I Stockholm var andelen 49 procent, vilket är högre än genomsnittet.

Avbrotten beror ofta på att elever får arbete, deltar i arbetsmarknadsåtgärder eller av familjeskäl. Rapporten betonar att tidig kontakt med elever som visar frånvaro och nära samverkan mellan utbildningsanordnare, arbetsmarknadsinsatser och Arbetsförmedlingen, kan minska risken för avhopp.

I *Stockholms stads budget 2025-2027* betonas behovet av att öka genomströmningen i SFI och minska avbrotten.

Arbetsmarknadsförvaltningen har fått i uppdrag att utveckla mer flexibla utbildningsformer, kombinera SFI med yrkeskurser eller praktik och stärka övergångarna mellan utbildning och arbetsmarknad. Staden vill även öka likvärdigheten i SFI-utbudet och förbättra uppföljningen av avbrott. Stadsdelsförvaltningarna har en roll i att samverka kring deltagare som kombinerar SFI med försörjningsstöd, arbetsmarknadsåtgärder eller sociala insatser.

Stadsdelsförvaltningens egna erfarenheter visar på betydelsen av kontinuitet och tillgänglighet i undervisningen. På introduktionsförskolorna i Rågsved och Högdalen erbjuds SFI två dagar i veckan för föräldralediga utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) satsning *Öppen förskola -tillsammans för jobb och integration* i syfte att främja utrikesfödda kvinnors etablering.

På stadsdelsförvaltningens introduktionsförskolor har det visat sig vara betydelsefullt att samma lärare undervisar över tid för att skapa förtroende. Förmiddagsundervisning har visat sig fungera bäst för målgruppen då många föräldrar har barn som behöver hämtas på förskolan. Stadsdelsförvaltningen ser även vikten av att det ska vara möjligt att genomföra prov på plats i verksamheten eftersom föräldrar ofta har små barn med sig och därför sällan kan delta i flera timmars examination på SFI-skolan.

Sammanfattningsvis ser stadsdelsförvaltningen inget hinder för att en åtgärdsplan tas fram inom staden för att minska avhoppet från SFI. Stadsdelsförvaltningen vill betona vikten av att ta tillvara de lokala erfarenheter som finns i framtagandet av en sådan plan. Det är även viktigt, utifrån den kartläggning och analys som gjorts av Skolverket, att planen innefattar en tydlig och fungerande plan för samverkan både internt inom staden liksom mellan staden och andra relevanta aktörer som en del i att minska avhoppet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Jämställdhetsanalys

Avhopp från SFI påverkar kvinnor och män på olika sätt. Kvinnor fullföljer studierna enligt Skolverket i högre utsträckning än män, men kvinnor med småbarn riskerar studieavbrott på grund av brist på flexibla lösningar. Män avbryter oftare för att ta arbete, vilket kan ge försörjning på kort sikt, men begränsar språkutvecklingen långsiktigt. De nationella jämställdhetsmålen betonar att kvinnor och män ska ha samma möjligheter till utbildning, arbete och egen försörjning. Stadens budget 2025 lyfter att utbildningen behöver bli mer individanpassad och arbetsplatsnära, vilket kan främja både

kvinnors och mäns etablering. Förvaltningens erfarenheter från SFI på introduktionsförskolor visar att särskilda insatser för föräldralediga kvinnor ökar deltagandet och stärker språkutvecklingen. En åtgärdsplan bör därför beakta könsspecifika hinder för att nå jämställda resultat.

Barnrättsperspektiv

Barnkonventionen betonar barns rätt till trygghet, delaktighet och föräldrars möjlighet att ge stöd och omsorg (artiklarna 3, 18 och 28). När föräldrar inte kan fullfölja SFI på grund av brist på anpassade former kan detta indirekt påverka barns rättigheter, då språkkunskaper hos föräldrar är en nyckel för arbete, integration och social delaktighet. Stadens satsningar på SFI i kombination med öppna förskolor visar hur barn kan få en trygg miljö samtidigt som föräldrar deltar i språkundervisning. En åtgärdsplan som stärker föräldrars möjligheter att fullfölja utbildningen främjar därmed barns rätt till goda uppväxtvillkor. På ett generellt plan innebär detta att barns bästa behöver beaktas vid utformning av flexibla undervisningsformer, särskilt för föräldralediga och familjer med små barn, i linje med Stockholms stads program för barnets rättigheter och inflytande.

Tillgänglighet

Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet betonar rätten till utbildning och möjligheten att delta på lika villkor. Det är därmed viktigt att undervisning och prov erbjuds på sätt som fungerar för olika behov, exempelvis genom flexibla tider, tillgängliga lokaler eller digitala alternativ. Det är därför viktigt att involvera personer med funktionsnedsättning i planeringen av framtagandet av en åtgärdsplan liksom i uppföljningen av planens aktiviteter för att se hur tillgängligheten fungerar i praktiken.

Anders Carstorp
Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Veronica Starck
Veronica Starck
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-10-08
Veronica Starck, Avdelningschef	2025-10-08